

Till: Finansdepartementet, fi.registrator@regeringskansliet.se

Kopia: fi.ofa.dof.remisser@regeringskansliet.se, regeringskansliet@atta45.se

Remissvar från Däckspecialisternas Riksförbund (DRF)

Dnr: Fi2025/02353

Avseende: SOU 2025:118 – Ökad och rättvis tillgång till data

Däckspecialisternas Riksförbund (DRF) delar utredningens grundläggande intentioner bakom betänkandet *Ökad och rättvis tillgång till data – kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning (SOU 2025:118)*.

DRF företräder auktoriserade däckföretag över hela Sverige och verkar för hög trafiksäkerhet, teknisk kompetens, miljöansvar och ordnade arbetsvillkor inom däckbranschen. Våra medlemsföretag omfattas av tydliga krav avseende juridisk och ekonomisk ordning, arbetsmiljö, försäkringsskydd, återvinning samt utbildning och fackmässigt utfört arbete enligt branschstandard.

För DRF är det centralt att regelverk och tekniska system möjliggör en säker, konkurrensneutral och professionell eftermarknad där även små och medelstora företag ges praktiska förutsättningar att verka på lika villkor.

En rättvis, säker och praktiskt fungerande tillgång till fordonsdata är avgörande för konkurrenskraft, trafiksäkerhet, innovation och en konkurrensneutral eftermarknad. För många av våra medlemsföretag är möjligheten att få tillgång till diagnostikdata, fordonsstatus och tekniska gränssnitt en förutsättning för att kunna bedriva verksamhet på lika villkor.

Det är särskilt viktigt att kommande krav kopplade till typgodkännande, cybersäkerhet och OBD-certifiering utformas så att de stärker säkerheten utan att samtidigt skapa nya tekniska inlåsningar eller oproportionerliga hinder för oberoende verkstäder och eftermarknadsaktörer.

Sammanfattning

DRF delar utredningens grundläggande intentioner bakom förslagen om kompletterande svenska bestämmelser till EU:s dataförordning. Förslagen är i huvudsak väl avvägda och skapar bättre förutsättningar för en mer konkurrensneutral, innovativ och transparent fordonsmarknad.

Vi tillstyrker förslagen i sin helhet men vill särskilt framhålla behovet av tydlighet kring fordonsdata, interoperabilitet och praktisk tillämpning inom fordons- och eftermarknadssektorn.

1. Fordonsdata och tillgång till diagnostikinformation

Utredningens utgångspunkter ligger väl i linje med EU:s Data Act och ambitionen att stärka användares kontroll över data från uppkopplade produkter. Betänkandet beskriver också att reglerna syftar till att ge användare större kontroll över data från uppkopplade produkter och tillhörande tjänster.

För DRF och den oberoende eftermarknaden är detta av central betydelse. Tillgång till fordonsdata är avgörande för service, felsökning, reparation, däckservice, kalibrering av förarstödsystem och säker drift av moderna fordon.

Vi vill särskilt lyfta behovet av att:

- definiera vilka datatyper som måste vara tillgängliga i realtid,
- tekniska spärrar såsom 'secure gateways' eller andra proprietära lösningar
- harmonisera datatillgången mellan olika fordonskategorier,
- säkerställa öppen och standardiserad åtkomst till diagnostiska gränssnitt.

2. Fordonsägarens bestämmanderätt

DRF tillstyrker förslaget att användaren ska ha rätt att besluta vilken aktör som får tillgång till fordonsdata. Utredningen beskriver att användare ska ges större kontroll över data som genereras av uppkopplade produkter.

Det är viktigt att denna rätt inte i praktiken begränsas genom:

- avtalsvillkor kopplade till garantier,
- digitala tjänstelåsningar,
- programvaruberoenden eller tekniska begränsningar.

Fordonsägare och fordonsanvändare måste ges tillgång till enkla, transparenta och teknikneutrala lösningar för datadelning.

3. Säkerhet, standarder och interoperabilitet

DRF ser positivt på att utredningen lyfter vikten av interoperabilitet och tekniska standarder. Betänkandet framhåller att interoperabilitet är central för att data ska kunna delas smidigt mellan sektorer och medlemsstater.

Vi vill särskilt framhålla att:

1. säkerhetskrav inte får användas för att begränsa legitim datadelning,
2. tekniska standarder bör följa internationella normer och etablerade fordonsstandarder,
3. interoperabilitet bör vara ett uttryckligt krav där det är tekniskt möjligt.

För den svenska däck- och fordonsbranschen är detta avgörande för trafiksäkerhet, konkurrens och effektiv service. Det är även viktigt för transportföretag och fordonsflottor där driftstopp innebär betydande ekonomiska konsekvenser.

4. Konkurrensneutralitet och affärsmodeller

Ökad tillgång till fordonsdata kommer att förbättra konkurrensen inom eftermarknaden och minska risken för inlåsnings effekter. Utredningen beskriver också att dataförordningen syftar till att motverka oskäligen avtalsvillkor och skapa rättvisa villkor för datadelning.

DRF vill även uppmärksamma att samspelet mellan EU:s Data Act, cybersäkerhetsregelverk och fordonsrelaterade typgodkännandekrav i dag riskerar att skapa praktiska hinder för oberoende aktörers datatillgång. Det pågående arbetet med kompletterande typgodkännanderegler och OBD-certifiering får inte leda till att legitim åtkomst till fordonsdata i praktiken begränsas genom oproportionerliga krav på autentisering, personlig inloggning eller behörighetsstyrning.

Det bör därför tydliggöras att:

- datadelning ska ske utan diskriminering mellan märkesbundna och oberoende aktörer,
- prissättning för datatillgång inte får bli ett konkurrenshinder,
- abonnemangs- och licensmodeller inte får begränsa fordonsägarens valfrihet.

Detta är särskilt viktigt för små och medelstora företag inom fordons- och däckservice som redan möter ökande administrativa och tekniska krav.

5. Förslag till ytterligare förtydliganden

DRF föreslår följande förtydliganden i det fortsatta arbetet:

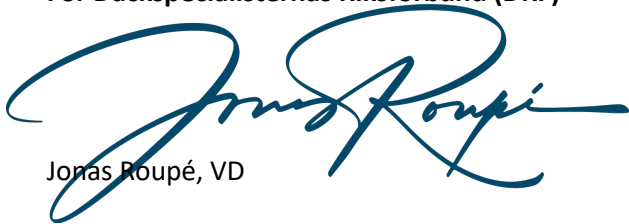
1. Krav på tillgång till relevanta fordons- och diagnostikdata i realtid.
2. Ett tydligt nationellt ramverk för tekniska gränssnitt och interoperabilitet.
3. Tydliggörande av tillsynsansvar och samordning mellan berörda myndigheter (Transportstyrelsen, Integritetsskyddsmyndigheten, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll samt RISE).
4. Närmare vägledning kring rimlig och icke-diskriminerande prissättning för datadelning.
5. Särskild hänsyn till små och medelstora företags administrativa förutsättningar.

Avslutande synpunkter

DRF anser att betänkandet är ett viktigt steg mot en modern, digitaliserad och konkurrensneutral fordonsmarknad. Förslagen stärker användarnas ställning och förbättrar förutsättningarna för innovation, trafiksäkerhet och konkurrens inom eftermarknaden.

Vi tillstyrker därför förslagen i sin helhet.

För Däckspecialisternas Riksförbund (DRF)

Jonas Roupé, VD